

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **V. S.,** zastoupeného JUDr. Janou Kuřátkovou, advokátkou, se sídlem Polní 92, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 3. 2010, č. j. 56 Az 22/2009 - 36,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

III. Odměna JUDr. Jany Kuřátkové, advokátky, se sídlem Polní 92, Brno, **se určuje** částkou 5760 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Průběh řízení

Žalobce se domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany ze dne 13. 2. 2009, č. j. OAM - 776/VL - 07 - ZA09 - 2008.

Ze žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 29. 10. 2008 a z pohovoru ze dne 2. 12. 2008 soudu vyplynuly následující skutečnosti. Žalobce svou žádost o mezinárodní ochranu

odůvodnil jednak obavami z návratu do Izraele (země jeho státního občanství), jednak obavami z návratu do Jihoafrické republiky (země jeho posledního trvalého pobytu). Žalobce pochází z Běloruska, odkud odjel s rodiči do Izraele v roce 1975. Ačkoliv studoval v Izraeli na střední škole stomatologii, ve své profesi v Izraeli nikdy nepracoval a vzhledem ke své běloruské národnosti měl problém tam sehnat zaměstnání. Do Izraele se žalobce nemůže vrátit z důvodu, že se tam cítí být diskriminován, a kvůli obavám ze špatné bezpečnostní situace, jelikož tam dochází k atentátům. Z Izraele odjel žalobce v roce 1989 se svojí ženou do Jihoafrické republiky, kde následně žil s rodinou 19 let. Po propuštění Nelsona Mandely a ukončení apartheidu se tam zvýšila kriminalita. Pro „bílé lidi" změna režimu znamenala též snížení příležitostí k zaměstnání, neboť podle nové legislativy musí být v každé společnosti zaměstnáno alespoň 50 % černochů. Žalobce ze země odjel po smrti své ženy do České republiky, neboť zde má otce a sestru, kteří zde žijí už šest let. V zemi svého posledního pobytu nevidí žalobce žádnou perspektivu a obává se špatné bezpečnostní situace. Osobně byl na ulici napaden dvakrát místními černochy a jeho kamaráda tehdy zasáhli nožem do hlavy. V Jihoafrické republice žalobce zanechal dvě nezletilé patnáctileté dcery, neviděl totiž žádné jiné východisko, než je nechat u rodičů své ženy a poté je sem pozvat. Žalobce však ze země neodjel do Izraele, neboť se necítí jako Žid a ani tam nemá žádné zázemí a rodinu.

Žalovaný žádost o mezinárodní ochranu dne 13. 2. 2009 zamítl jako nedůvodnou. Hrozící pronásledování respektive vážnou újmu žalovaný posuzoval ve vztahu k zemi státního občanství žalobce, tedy ke Státu Izrael. Vycházel přitom ze zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), i z Úmluvy o právním postavení uprchlíků, publikované pod č. 208/1993 Sb., jež vztahují institut mezinárodní ochrany k tomu, zda je země původu, tedy země státního občanství, schopna či ochotna poskytnout ochranu základních lidských práv. Žalovaný proto neposuzoval obavy žalobce z návratu do Jihoafrické republiky. Z tohoto důvodu i informace o zemi původu shromážděné ve spisu se vztahují ke Státu Izrael, nikoliv k Jihoafrické republice.

Pokud jde o azyl, dospěl žalovaný k závěru, že žalobce neuváděl žádnou politickou činnost v zemi původu, takže jeho žádost byla nedůvodná ve smyslu § 12 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona o azylu. Ve vztahu k § 12 písm. b) zákona o azylu žalovaný shledal, že žalobce neměl v zemi svého státního občanství potíže, které by bylo možné pokládat za pronásledování ve smyslu tohoto ustanovení. Žalovaný zdůraznil, že i podle vyjádření žalobce se jeho znevýhodnění z důvodu, že není Žid, opíralo pouze o jeho vlastní pocity a vztahovalo se k roku 1989, kdy bylo v Izraeli poměrně málo přistěhovalců ruského původu. V dnešní době většinová židovská společnost tyto přistěhovalce přijímá příznivěji než tehdy. Žalovaný dospěl k závěru, že hlavní motivací žalobcovy žádosti o mezinárodní ochranu je snaha o legalizaci pobytu na území poté, co neuspěl ve vyřizování povolení k pobytu jiným zákonným způsobem. Při posouzení doplňkové ochrany žalovaný neshledal žádnou skutečnost, z níž by vyplývala hrozba mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání v Izraeli, vzhledem k tomu, že žádné potíže s izraelskými státními orgány ani jiné obavy v tomto směru žalobce nevyslovil. V této zemi neprobíhá ani takový ozbrojený konflikt, který by bylo možné pokládat za hrozící vážnou újmu. V tomto ohledu žalovaný zhodnotil vyvíjející se situaci konfliktu Izraele s Palestinou a uzavřel, že nepříznivá bezpečnostní situace se dotýká bez

výjimky všech obyvatel Izraele a že stát vynakládá snahu své obyvatele v rámci možností co nejvíce ochránit před důsledky sebevražedných atentátů nebo před ostřelováním z území pásma Gazy. Nelze tedy dovodit individuální újmu žalobce. V odůvodnění se žalovaný vypořádal i s důvody pro udělení azylu podle § 13, resp. doplňkové ochrany podle § 14 písm. b) zákona o azylu, za účelem sloučení rodiny, a vzhledem k tomu, že žalobce nemá v rodině nositele azylu nebo doplňkové ochrany, i v tomto ohledu žádost zamítl jako nedůvodnou.

V žalobě žalobce napadal (a) závěr, že by žalobce nebyl v zemi svého státního občanství pronásledován s odkazem na informace vztahující se k zacházení s nežidovskými jedinci, (b) že žalobce není ochoten v Izraeli nastoupit vojenskou službu, (c) že žalovaný měl posuzovat i pronásledování hrozící žalobci v Jihoafrické republice a zohlednit nejen oficiální, ale i faktický, vztah žalobce k zemi původu, takže měl použít i zprávy o Jihoafrické republice, (d) že žalovaný nedostatečně posoudil důvody zvláštního zřetele relevantní pro případné udělení humanitárního azylu, (e) že ve vztahu k doplňkové ochraně je relevantní nebezpečí vyplývající z konfliktu v Gaze (žalobce neupřesnil, zda toto nebezpečí představuje vážnou újmu v podobě mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo z důvodu hrozícího ozbrojeného konfliktu), (f) závěr, že jeho žádost o mezinárodní ochranu byla účelová s cílem legalizovat si pobyt.

Krajský soud v Brně žalobu zamítl a s jednotlivými argumenty žalobce se vypořádal následovně. Žalovaný podle něj posuzoval žádost žalobce správně ve vztahu k Izraeli, neboť podle § 2 odst. 1 zákona o azylu se jedná o bezpečnou zemi původu. Zprávy vztahující se k Jihoafrické republice, včetně těch, které žalobce navrhoval provést jako důkaz před soudem, nemají pro projednávanou věc vzhledem k uvedenému žádný význam [námitka ad c)]. Pokud jde o tvrzené pronásledování v Izraeli, intenzita potíží hrozících žalobci v zemi jeho státního občanství je natolik malá, že tyto problémy nemohou být pronásledováním dle zákona o azylu, přičemž za rozhodné považoval tvrzení žalobce, že neměl problémy se státními orgány, ani se takových problémů neobává v případě návratu. Navíc potíže se zaměstnáním nebyly podloženy azylově relevantními důvody. I pokud by však byly založeny na náboženském vyznání, nebyly by podle soudu relevantní, pokud nebyly státní mocí vyvolané, podporované, vědomé trpěné nebo nedostatečně potlačované [námitka ad a)]. Pokud jde o hrozbu vykonání povinné vojenské služby v námitce ad b), krajský soud vychází ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu a jestliže je žalobce neuvedl, nemohl se s touto otázkou žalovaný vypořádat. Krajský soud se ztotožnil i s posouzením otázky humanitárního azylu žalovaným [námitka ad d)], neboť zdravotní potíže otce žalobce se nedotýkaly přímo jeho osoby a vzhledem k tomu, že žalobce netvrdil, že by jeho otec byl na něj odkázán. Ve vztahu k doplňkové ochraně [námitka ad e)] krajský soud shledal posouzení bezpečnostní situace v Izraeli žalovaným za dostatečné, přičemž k tomuto byly použity příslušné zprávy včetně zpráv o situaci v pásmu Gazy. Soud se ztotožnil s žalovaným, že bezpečnostní situace v Izraeli není takového charakteru, aby sama o sobě umožňovala udělení doplňkové ochrany. Pokud jde o námitku ad f), soud se ztotožnil s žalovaným v závěru o snaze žalobce legalizovat si pobyt na území České republiky, vzhledem k tomu, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu teprve půl roku po svém příjezdu na území České republiky.

V kasační stížnosti proti tomuto rozsudku jako důvody pro její přijatelnost žalobce (dále jen „stěžovatel“) uvádí, že žalovaný i krajský soud k němu nesprávně přistupovali jako k osobě nevěrohodné z důvodu, že podal žádost o mezinárodní ochranu teprve po šesti měsících, přičemž otázka posouzení věrohodnosti přesahuje jeho vlastní zájmy. Dalším důvodem pro přijatelnost je podle stěžovatele otázka použití zpráv nejen ve vztahu k zemi jeho státního občanství, ale též k zemi jeho posledního trvalého pobytu. Jako poslední důvod pro přijatelnost své kasační stížnosti uvádí stěžovatel otázku posouzení důvodů hodných zvláštního zřetele, na základě kterých mu mohl být udělen humanitární azyl.

II. Posouzení přípustnosti a přijatelnosti kasační stížnosti

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal přípustnost kasační stížnosti a konstatoval, že tato je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.), která je v souladu s § 105 odst. 2 zastoupena advokátem. Kasační stížnost je přípustná i z pohledu důvodů uplatněných v kasační stížnosti, které lze podřadit pod důvod tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (otázka, ve vztahu ke které zemi se zkoumá hrozba pronásledování nebo vážné újmy; otázka posouzení hrozícího pronásledování a vážné újmy); pod důvod vady řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (nedostatečné posouzení otázky humanitárního azylu, hrozícího pronásledování a vážné újmy) a pod důvod tvrzených vad řízení před správním orgánem podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. (použití zpráv o zemi původu pouze ve vztahu k zemi státního občanství či závěr o nevěrohodnosti).

Poté, co konstatoval přípustnost, přistoupil zdejší soud k posouzení přijatelnosti podle § 104a s. ř. s. Stěžovatel jako důvody pro přijatelnost uvedl, že judikatura doposud nevyřešila plně některé otázky. Zdejší soud konstatuje, že většinou otázek uváděných stěžovatelem jako důvod pro přijatelnost, se již ve své judikatuře zabýval. Otázkou, kterou zemi lze pokládat za „zemi původu“ ve smyslu § 12 zákona o azylu se zdejší soud zabýval nejpodrobněji v rozsudku ze dne 3. 8. 2006, č. j. 6 Azs 307/2005 - 87, publikovaném pod č. 978/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nicméně zdejší soud se zatím otázkou země původu nezabýval ve vztahu k doplňkové ochraně vzhledem k tomu, že citované rozhodnutí bylo posuzováno v době, kdy institut doplňkové ochrany ještě nebyl v zákoně o azylu zakotven. Vzhledem k tomu, že tato otázka dosud nebyla judikaturou plně řešena, shledal zdejší soud kasační stížnost přijatelnou a přistoupil k jejímu meritornímu posouzení.

III. Věrohodnost stěžovatele

První námitkou stěžovatele bylo, že jej žalovaný shledal nevěrohodným a že pokládal jeho žádost za účelovou pouze na základě toho, že ji podal se šestiměsíčním opožděním.

Posuzováním žádostí o mezinárodní ochranu podaných „s cílem vyhnout se vyhoštění“ ve smyslu § 16 odst. 2 zákona o azylu se zdejší soud zabýval v rozsudku ze dne 15. 8. 2008, č. j. 5 Azs 24/2008 - 48, publikovaném pod č. 1724/2008 Sb. NSS. V tomto rozhodnutí také uvedl, že skutečnost, že žadatel podal žádost o mezinárodní ochranu

opožděně, může negativně ovlivnit posouzení věrohodnosti jeho výpovědi. Zdejší soud citoval z manuálu Mezinárodní asociace soudců uprchlického práva a ztotožnil se s tím, že skutečnost, že žadatel bez zjevného důvodu nepodal žádost dříve, i když k tomu měl příležitost, je pouze jedním z kritérií při celkovém posouzení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu.

Zdejší soud nejprve konstatuje, že žalovaný neshledal stěžovatele nevěrohodným a jeho žádost ve vztahu k uváděné diskriminaci z důvodu odlišné národnosti a odlišného vyznání posoudil. Závěr o snaze legalizovat si pobyt sice může vrhat negativní světlo na pohnutky žadatele při podání žádosti o mezinárodní ochranu, nicméně v posuzované věci žalovaný i krajský soud tvrzení stěžovatele posuzovali jako věrohodná na podkladě informací o Státu Izrael, tedy zemi státního občanství (srov. dál část V), a odůvodnili, zda stěžovateli hrozí v zemi původu pronásledování, respektive vážná újma. I bez závěru, že se stěžovatel snaží legalizovat si pobyt, by tedy žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu žalovaný shledal nedůvodnou.

Žalovaný navíc opřel závěr, že stěžovatel se snaží legalizovat si pobyt v České republice, o výpověď stěžovatele, nikoliv o skutečnost, že podal žádost o mezinárodní ochranu se šestiměsíčním prodlením. Tuto domněnku doplnil ve svém rozsudku teprve krajský soud. Podle zdejšího soudu závěr o snaze stěžovatele získat pobyt v řízení o mezinárodní ochraně poté, co neuspěl v řízení podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, má oporu ve zjištěném skutkovém stavu a opírá se o vyjádření samotného stěžovatele v pohovoru (např. o vyjádření, že se stěžovatel domníval, že mu otec zajistí pobyt jiným způsobem, v odpovědi na dotaz žalovaného, proč nepožádal o mezinárodní ochranu hned po příjezdu). Vyjádření stěžovatele sice samo o sobě snahu pouze si legalizovat pobyt nedokládá, nicméně společně s nedůvodností žádosti o mezinárodní ochranu, k níž žalovaný v odůvodnění dospěl, může k tomuto závěru vést. První stížnostní námitka týkající se posouzení věrohodnosti tedy není důvodná.

IV. „Země původu“ v případě rozdílného státního občanství a místa trvalého pobytu

V posuzované věci stěžovatel namítal, že správní orgán si měl opatřit zprávy o zemi původu i ve vztahu k Jihoafrické republice. Tato země je přitom podle jeho tvrzení poslední zemí pobytu stěžovatele, ke které si vytvořil hlubší faktické vazby než k zemi svého státního občanství.

V rozsudku ze dne 3. 8. 2006, č. j. 6 Azs 307/2005 - 87, zdejší soud vycházeje zejména z Úmluvy o právním postavení uprchlíků a Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků, publikovaných pod č. 208/1993 Sb., konstatoval, že *„[a]zylové zákonodárství vyžaduje, aby k ‚pronásledování' došlo na území státu, jehož má žadatel občanství, neboť nutnou podmínkou je, že na takovémto území má stát svého občana ochránit, pokud k útokům na jeho integritu dochází ze strany jakýchkoli osob."* V citovaném rozsudku se tento závěr soudu vztahoval k posouzení podmínek pro udělení *azylu*. Jak vyplývá také z citovaného rozsudku, otázka posledního trvalého pobytu by mohla být relevantní v případě tzv. apatridů, tedy osob bez státního občanství (srov. též rozsudek ze dne 31. 7. 2008, č. j. 2 Azs 46/2008 - 58). Skutečnost, že by státní občanství Izraele pozbyl nebo *de facto* či *de iure* nemohl požívat, stěžovatel netvrdil.

Tento závěr je také v souladu s doktrínou azylového práva, podle níž prvotní posouzení hrozby pronásledování by se mělo vztahovat k zemi, jehož formální státní občanství požívá žadatel o mezinárodní ochranu, přičemž tento závěr se opírá o praktickou potřebu posoudit újmu v zemi, do níž je obvykle cizinec vyhošťován nebo vydáván (Hathaway, J. *The Law of Refugee Status*, Toronto: Butterworths, 1991, str. 56).

Pokud jde o doplňkovou ochranu, z § 14a odst. 1 zákona o azylu jednoznačně vyplývá, že hrozba vážné újmy se posuzuje ve vztahu ke „státu, jehož je [žadatel] státním občanem" respektive ve vztahu k státu „posledního trvalého bydliště", jde-li o osobu bez státního občanství. Uvedená úprava vychází ze směrnice 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany, (dále jen „kvalifikační směrnice"), která určuje „zemi původu" jednotně pro posuzování možného udělení azylu i doplňkové ochrany. Podle čl. 2 písm. k) kvalifikační směrnice je zemí původu jedna nebo více zemí, jejichž státní příslušnost žadatel má, nebo v případě osoby bez státní příslušnosti jedna nebo více zemí dosavadního pobytu žadatele. Kvalifikační směrnice v definici uprchlíka [čl. 2 písm. c)] i osoby, která má nárok na podpůrnou ochranu [čl. 2 písm. e)], jako relevantní zemi, ve vztahu k níž se má posuzovat hrozba pronásledování či vážné újmy, uvádí „zemi původu", jak je definovaná v citovaném čl. 2 písm. k) kvalifikační směrnice. Situaci v zemi „dosavadního pobytu" je tedy žalovaný povinen zkoumat pouze, jde-li o osobu bez státního občanství.

Zdejší soud má na paměti, že posuzování musí být velice bedlivé v případech, kdy je sporné, zda jde o žadatele bez státní příslušnosti, přičemž k situacím bezdomovectví dochází i tehdy, *„jsou-li uplatněna omezení rodičů při předávání státní příslušnosti na jejich děti, je-li ženě odepřena možnost předat svou státní příslušnost svým dětem, zřekne-li se osoba své státní příslušnosti, aniž by měla zajištěnu státní příslušnost jinou, dojde-li k automatické ztrátě státní příslušnosti v důsledku dlouhodobého pobytu v zahraničí, je-li osoba zbavena státní příslušnosti kvůli nesplnění branné povinnosti či alternativní civilní služby, dojde-li ke ztrátě státní příslušnosti z důvodu sňatku s cizím státním příslušníkem nebo z důvodu změny státní příslušnosti manžela/manželky v manželství či je-li odepřeno udělení státní příslušnosti z diskriminačních důvodů"* (srov. závěry Výkonného výboru č. 106 (LVII) z roku 2006 o identifikaci, prevenci a omezování bezdomovectví a ochraně osob bez státní příslušnosti v plném znění, dostupné v českém znění v publikaci Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky: Bezdomovectví: Analytický rámec pro prevenci, omezování a ochranu, str. 76, dostupné na www.unhcr.cz/dokumenty/Bezdomovectvi-prevence-ochrana.pdf). Nicméně v posuzované věci stěžovatel neuvedl, že by z některého z uvedených důvodů pozbyl občanství Státu Izrael. Navíc vzhledem k tomu, že předložil platný cestovní doklad vydaný Státem Izrael, který dokládá také jeho státní občanství, je nepravděpodobné, že by státní občanství ztratil v důsledku svého dlouhodobého pobytu v Jihoafrické republice.

Má-li žadatel o mezinárodní ochranu státní občanství jedné země a místo posledního trvalého bydliště v jiné zemi, je při posuzování pronásledování nebo vážné újmy primárně relevantní země státního občanství žadatele. Země posledního trvalého

bydliště se ve vztahu k azylu i k doplňkové ochraně zkoumá, jde-li o osoby bez státního občanství.

Primární zemí, ve vztahu k níž se měla hrozba pronásledování respektive vážné újmy zkoumat, byla tedy země státního občanství, a žalovaný ani krajský soud tedy ve svém posuzování nepochybili.

V. Obava z pronásledování z důvodu křesťanského vyznání v Izraeli

V rámci námitky, že žalovaný měl žádost posuzovat ve vztahu k Jihoafrické republice, stěžovatel také uvedl, že pokud by se měl vrátit do Izraele, obává se pronásledování z důvodů svého křesťanského vyznání. Tato námitka navazuje na jeho žalobní námitky, že stěžovatel by mohl být pronásledován z důvodu, že není Židem. Konkrétně stěžovatel v pohovoru uváděl, že kvůli tomu, že nebyl Židem, měl problém získat zaměstnání s tím, že pokud bylo na jedno místo více uchazečů, vždy dostal přednost Žid. Ve vztahu k situaci ve Státě Izrael stěžovatel navrhoval před krajským soudem provést jako důkaz zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA za rok 2008 z 25. 2. 2009, která měla popisovat některé aspekty protižidovského chování. Stěžovatel citoval část týkající se kritérií definujících židovskou identitu, dále úryvky zprávy týkající se zanedbávání křesťanských posvátných míst, veřejného podpálení biblí v Tel Avivu 15. května 2008 a politická vyjádření o židovsko-křesťanských vztazích. Krajský soud shledal, že tato zpráva neměla pro projednávanou věc význam. Dále krajský soud podrobně posoudil hrozbu pronásledování stěžovatele ve Státě Izrael z důvodu náboženství a uvedl, že intenzita problémů tvrzených stěžovatelem byla natolik malá, že tyto potíže nelze pokládat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

S tímto závěrem se zdejší soud ztotožňuje. Stěžovatel v žádosti o mezinárodní ochranu i v pohovoru tvrdil jako jediné potíže v zemi svého státního občanství diskriminaci při přijímání do zaměstnání. Přitom v pohovoru uváděl, že v Izraeli nikdy nepracoval ve své profesi, ale pouze jako prodavač. Jak již uvedl krajský soud, intenzita potíží se zaměstnáním byla natolik malá, že tyto problémy nebylo možné pokládat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.

Podle konstantní judikatury zdejšího soudu lze diskriminaci pokládat za pronásledování v případech, kdy opatření přijatá vůči stěžovateli ve svém důsledku mají obdobný dopad jako by mělo porušení tzv. nederogovatelných práv [srov. čl. 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice], tedy v případech, kdy dosáhly jednotlivě či ve svém souhrnu dostatečné intenzity, aby je bylo lze považovat za pronásledování (k tomu srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č. j. 1 Azs 40/2007 - 1, nebo rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS). V nyní posuzovaném případě ovšem stěžovatel uváděl jediný důsledek toho, že není židovského vyznání, a to potíže se sháněním zaměstnání, přičemž ani tento důsledek nebyl takový, aby mu úplně znemožnil vydělávat si na živobytí, neboť stěžovatel v zemi svého státního občanství (byť ne na místě, k jehož výkonu byl kvalifikován) pracoval. Ačkoliv mohl být tento důsledek skutečně založen na diskriminaci z důvodu náboženství, jak stěžovatel uvádí, nejednalo se o porušení práva takové intenzity, aby je bylo možné pokládat za pronásledování.

Je pravdou, že závěry, k nimž žalovaný dospěl, měl správně doložit posouzením informací o zemi původu, a v tomto ohledu není rozhodnutí příliš podrobně odůvodněno. Nicméně, ani provedení důkazů krajským soudem by na uvedeném závěru nic nezměnilo, poněvadž ani v žalobě stěžovatel neuvedl, jakým jiným způsobem by mohly být informace v předložené zprávě relevantní pro posouzení pronásledování, jež mu hrozí. Otázka židovské identity v uvedené zprávě se totiž týká toho, koho Stát Izrael uznává za své občany, což je podle všeho v případě stěžovatele nesporné, s ohledem na to, že disponuje cestovním dokladem země. Stěžovatel neuvedl, jak by se jej mohla dotknout ochrana křesťanských památek, aby to bylo možné pokládat za pronásledování. Ohledně aktu spálení biblí jde o skutek, který byl nicméně následně odsouzen jak hlavním rabínem, tak ministerstvem zahraničních věcí Izraele [srov. část c) věnovanou svobodě náboženství ve zprávě citované stěžovatelem], a který v kontextu zprávy vyznívá spíše jako exces. Z tohoto pohledu tedy v rozsudku odůvodněné rozhodnutí krajského soudu navržený důkaz neprovést nemohlo ovlivnit zákonnost jeho rozsudku.

VI. Námitka stran udělení humanitárního azylu

V posuzované věci uváděl stěžovatel jako důvod zvláštního zřetele hodný skutečnost, že v České republice žije jeho sestra a otec, který potřebuje péči svých blízkých, a skutečnost, že v Izraeli už nemá rodinu.

Otázkou důvodů hodných zvláštního zřetele, na základě kterých může být udělen humanitární azyl, se zdejší soud zabýval například v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48, v němž konstatoval, že *„[u]dělení azylu je na volné úvaze příslušného správního orgánu a rozhodnutí o něm přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí diskrečního oprávnění správního orgánu. Soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů.“* Je pravdou, že žalovaný se v nyní posuzovaném případě vypořádal s možností udělit humanitární azyl velice stručně, když pouze uvedl, že na základě údajů sdělených stěžovatelem nezjistil žádný zvláštního zřetele hodný důvod. S žalobní námitkou ohledně humanitárního azylu se podrobněji vypořádal krajský soud, který doplnil, že zdravotní potíže uváděné stěžovatelem se vztahují k jeho otci a že stěžovatel netvrdil, že by jeho otec byl na osobu stěžovatele odkázán. Vzhledem k tomu, že v pohovoru stěžovatel neuvedl důvody, jež se obvykle považují za důvody hodné zvláštního zřetele, se s tímto závěrem zdejší soud ztotožňuje, a neshledal tedy vadu řízení spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí soudu [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], ani vadu řízení před správním orgánem spočívající v nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí pro nesrozumitelnost.

VII. Posouzení doplňkové ochrany z důvodu ozbrojeného konfliktu

Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že v případě návratu by byl vystaven vážnému ohrožení života z důvodu svévolného násilí. Touto stížnostní námitkou navazuje na část žaloby, v níž se vyjádřil ke konfliktu v Gaze a k nebezpečné situaci v této části země. Krajský soud konstatoval, že stěžovatel žádné obavy související s bezpečnostní situací v Gaze ve správním řízení neuvedl, i přesto však žalovaný hrozbu vážné újmy vyplývající

z nepříznivé bezpečnostní situace posoudil. Soud se s jeho posouzením ztotožnil a shledal, že bezpečnostní situace není takového charakteru, aby umožňovala udělení doplňkové ochrany. V tomto ohledu žalovaný zjistil situaci v zemi původu z informace odboru azylové a migrační politiky v dokumentu Obecná politická a bezpečnostní situace v Izraeli ze dne 21. 1. 2009 a z výročních zpráv Human Rights Watch za roky 2006 a 2007, z nichž dovodil, že na území neprobíhá takový ozbrojený konflikt, který by pro stěžovatele představoval vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti. Svůj závěr opřel o informace, že stát se snaží v rámci svých možností ochránit své obyvatele před sebevražednými atentáty na území Izraele i před ostřelováním izraelského území z oblasti Gazy, a že nelze dovozovat individuální předpokládanou újmu stěžovatele.

Zdejší soud se podrobně zabýval tím, jaké podmínky mají být splněny pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu) v rozsudku ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaném pod č. 1840/2009 Sb. NSS. V něm dovodil test aplikovatelný na § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu takto: (1) zda se nachází žadatelova země původu v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu; (2) zda je žadatel o mezinárodní ochranu civilistou a (3) zda hrozí žadateli o mezinárodní ochranu vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Aniž by se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval splněním všech tří podmínek, je z uvedeného rozsudku pro nyní projednávanou věc podstatný závěr, že jen výjimečně lze samotnou přítomnost žadatele na území země pokládat za reálné nebezpečí vážného a individuálního ohrožení jeho života nebo tělesné integrity. Bylo by tomu tak v případech, kdy míra svévolného násilí dosáhne natolik vysoké úrovně (tzv. totální konflikt), že by byl civilista po návratu do země nebo regionu vystaven reálnému nebezpečí tohoto ohrožení z pouhého důvodu své přítomnosti na území (srov. též bod 43 rozsudku Soudního dvora ve věci C-465/07 *M. a N. Elgafaji v. Staatssecretaris van Justitie*). V nyní posuzovaném případě z obsahu zpráv založených ve spise a z jejich popisu v rozhodnutí žalovaného nevyplývá, že by ve Státě Izrael ozbrojený konflikt takového rozsahu a intenzity probíhal, a stěžovatel v průběhu řízení žádnou újmu, která by mu hrozila individuálně, netvrdil. Tuto újmu by mohl stěžovatel prokázat například tím, že by byl vystaven přímým hrozbám způsobením vážné újmy, že by ozbrojený konflikt probíhal právě v regionu země, kde pobýval a že by nemohl nalézt účinnou ochranu v jiné části země, nebo že by byly dány faktory, zvyšující riziko, že terčem svévolného násilí bude právě on (srov. výše citovaný rozsudek č. j. 5 Azs 28/2008 - 68). Žádné takové faktory stěžovatel v průběhu řízení neuváděl. Navíc, zprávy, které doložil ke své žalobě, se týkaly pouze situace v samotné Gaze, nikoli v neokupovaných oblastech Izraele, z nichž stěžovatel pochází.

VIII. Shrnutí a náklady řízení

Z důvodů výše uvedených tedy Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, proto ji v souladu s § 78 odst. 8 s. ř. s. zamítl. Zdejší soud neshledal ani důvody pro zrušení rozsudku z úřední povinnosti podle § 109 odst. 3 s. ř. s., tedy, že by řízení před soudem bylo zmatečné, zatížené vadou, která mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí, nepřezkoumatelnost rozhodnutí či nicotnost rozhodnutí správního orgánu.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Žalovanému, kterému by právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti právním zástupcem ustanovena advokátka. Hotové výdaje zástupce a odměna za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Zástupkyně stěžovatele na výzvu soudu, aby vyčíslila odměnu a sdělila, zda je plátcem DPH, reagovala tak, že navrhovala dva úkony právní služby, a to převzetí věci a příprava zastoupení spočívající v nahlížení do spisu a poradě s klientem [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a v doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon jí náleží odměna ve výši 2 100 Kč podle § 7 ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) advokátního tarifu. Zástupkyně neuplatnila žádné hotové výdaje, jež by jí vznikly. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu jí tedy náleží za jeden úkon právní služby náhrada ve výši 300 Kč. Zástupkyně stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, takže uvedená částka se zvyšuje o DPH 20%. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 5760 Kč, jež jí bude vyplacena v přiměřené lhůtě 60 dnů.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. listopadu 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu